

З ІСТОРИЇ АРХЕОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

УДК 903(477.83)“632”

PALEOLITHIC SITES OF LVIV REGION (FROM THE HISTORY OF RESEARCHES)

Olena KRASHANOVYCH

Lviv Historical Museum

Rynek Square, 6, Lviv, Ukraine, 79008,

e-mail: lenartowycz@gmail.com

Ruslan KOROPETSKYI

Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian studies

of National Academy of Sciences of Ukraine, Department of Archaeology,

24, Vynnychenko Str., Lviv, Ukraine, 79008,

e-mail: ruskor@ukr.net

Short description of the history of researches of Paleolithic on the territory of Lviv region is presented at the article. Discovery and explorations of presently known sites of early Stone Age in this region are described in chronological order. An attempt is made to define some territorial centers in which the most of discovered sites are concentrated.

Keywords: Upper Paleolithic, Lviv region, site, prehistoric human, flint artifacts.

The sources for researches of earliest appearance of pre-historic population on the territory of present Lviv region belonged to the period of Upper Paleolithic. Research of the sites of this period on examined territory began in the first half of XX century. In 1913 T. Wiśniewski discovered and researched site of pre-historic people in Glyniany on the territory of brickwork factory in Dibrova Place [Wiśniewski, 1914]. However, the beginning of World War I interrupted work of the scientist. Archaeological researches were restored for a short period in 1918, but the beginning of Ukrainian-Polish war ceased them again. Only in 1922 T. Wiśniewski continued explorations of the site.

In short archaeological essay “Zabytki przedhistoryczne Galicyi Wschodnej”, which was published in 1918, B. Janusz reports that in 1913 fossil faunal remains (including two mammoths’ tusks, for teeth and several ribs) in Lviv in clay quarry in Stryiska Rogatka Place [Janusz, 1918, s. 169]

Lviv University. During excavations mammoths' bones and Upper Paleolithic flint tools were collected [Археологічні пам'ятки..., 1981, с. 99–100].

Also on the beginning of XX century local historians discovered Upper Paleolithic site on the north-eastern outskirts of Nestanychi (presently – Radekhiv district). The collection includes Upper Paleolithic flint artifacts [Борисковский, 1953, с. 436].

In 1920-th Upper Paleolithic site in Dubyna Place between Pochapy and Khilchytsi (presently – Zolochiv district) was examined by researchers from the Museum of Shevchenko's Scientific society [Археологічні пам'ятки..., 1981, с. 100; Черниш, 1954, с. 131]. In 1927 on the outskirts of Novosilky (Zolochiv district) in Glynky Place end-scraper, core, blades and flakes, dated back to the Upper Paleolithic were collected [Археологічні пам'ятки..., 1981, с. 100].

In “Zapysky NTSh” in 1928 Yu. Polianskyi gives information about site with a few stone artifacts, located in south-western part of Lviv (presently – Frankivskyi district), in Kulparkivska street, 95 [Полянський, 1928, с. 23]. Probably this find was mentioned by Ya. Pasternak at the same number of “Zapysky NTSh” in 1933 with adding of information about stone end-scraper (№ 18756 according to inventory list of Museum of Shevchenko Scientific Society) [Пастернак, 1933, с. 116]. Flint knife-cutter dated back to the period of final Paleolithic or Mesolithic was found on the territory of Lviv. In 1929–1932 it was transferred to the Museum of Shevchenko Scientific Society (№ 21819) [Пастернак, 1933, с. 116, № 49; Мацкевий, 2005а, с. 269; Мацкевий, Панахид, 2005, с. 49]. In 1930 research workers of the Museum of Shevchenko Scientific Society examined Upper Paleolithic sites in Zvenyhorod (presently – Pustomyty district) [Черниш, 1954, с. 93].

Researches of Paleolithic sites in Lviv region, interrupted by World War II, continued in 1950-th. In 1954 geological expedition of Lviv University discovered Upper Paleolithic site near Plugiv, Zolochiv district [Археологічні пам'ятки..., 1981, с. 99].

Group of sites of Upper Paleolithic period was localized by research workers of archaeological expedition led by L. Krushelnytska in 1970. Three sites were discovered in Sokal district – Sukhovolya [Крушельницкая, 1971, с. 244, Свешников, 1976, с. 76], Пковychi-1 and Boyanychi [Крушельницкая, 1971, с. 244].

In 1972 R. Grybovych and B. Yaroshynskyi discovered Upper Paleolithic site near Volsvyn, Sokal district. It is situated in western outskirts of the village Sorokove [Грибович, Ярошинский, 1973, с. 273; Сілаєв, Плеханов, 2012, с. 83–85].

On the beginning 1970-th K. Tatarynov in outskirts of Dorogovyzh, Mykolaiv district accidentally found remains of bones of mammoth, woolly rhinoceros, reindeer. In 1975 L. Matskevych collected here Upper Paleolithic flint artifacts [Артюх, Конопля, Мацкевой, Поцилуйко, 1977, с. 262].

In 1979 geological expedition discovered Upper Paleolithic site with collection of flint artifacts with patina on the outskirts of Gai Ditkovetski, Brody district in Sokolivka Place [Богдан, 1993, с. 8–9; Мацкевий, 1993, с. 5].

In 1980–1984 two Upper Paleolithic sites on the banks of Sukhovilka river near Sukhovolya, Brody district (Sukhovolya-2, Sukhovolya-3) was discovered and examined by I. Bogdan [Онищук, 1997, с. 33–46; 2008, с. 172–194; Список пам'яток..., 1983, с. 33].

In 1982 in Brody, on the territory adjoined to Stari Brody (Zastavky and Gorby Places), expedition of Ukrainian society of protection of sites of history and culture and of the Institute of social sciences of Academy of sciences of Ukrainian SSR led by V. Terskyi carried out archaeological researches. As a result of this excavations several sites from different periods, situated along both banks of Sukhovilka river were examined [Онищук, 1997, с. 33–46], including multilayered settlement with final Paleolithic cultural horizons [Онищук, 2008, с. 172–194; Список пам'яток..., 1983, с. 11].

In 1983 researches of the sites of Early Stone Age in Brody district were carried out by archaeological expedition led by L. Matskevych. He examined repeatedly five sites from the period of the end of Upper Paleolithic – Mesolithic on Sukhovilka river, in the area of north-eastern outskirts of Brody (Zastavky, Ostriv and Gorby Places) and also in Gai (Mys Place) and Popivtsi (Butyn Place) [Мацкевой, 1985, с. 315–317]. Multilayered site in Zastavky Place was researched by Ya. Onyschuk in 1995 [Онищук, 1997, с. 33–46].

Several Upper Paleolithic sites were discovered during archaeological surveys in 1980-th by Ya. Onyschuk. Among them such sites as Dudyn-3 [Онищук, 1993, с. 23], Dudyn-4 [Конопля, Онищук, 2008, с. 103–126; Онищук, 1993, с. 23; 2008, с. 172–194], Nakvasha-2 [Онищук, 1993, с. 21; 2008, с. 172–194], Nakvasha-3 [Онищук, 2008, с. 172–194]. In 1985 Upper Paleolithic site Dudyn-3 was researched by archaeological expedition of the Institute of social sciences of Academy of sciences of Ukrainian SSR led by R. Grybovych [Грибович, 1987, с. 322; Онищук, 1993, с. 23; 2008, с. 172–194]. Three another sites of Early Stone Age were located and researched near Popivtsi, Brody district by Ya. Onyschuk: Popivtsi-1 (Za Stavom Place) [Онищук, 1993, с. 21; 2008, с. 172–194; Список пам'яток..., 1983, с. 31], Popivtsi-4 (Na Glynukah, or Na Nuvkah Place) [Онищук, 2008, с. 172–194], Popivtsi (Butyn-1) [Богдан, 1993, с. 8–9].

Expedition of Scientific-researching center “Rescuing archaeological service” of NAS of Ukraine (further – SRC “RAS” of NASU) led by M. Phylupchuk in 1996 carried out researches of multilayered site (discovered by Ya. Onyschuk in 1980–1990-th) in Lukashi, Brody district. During them artifacts from the Final Paleolithic period were collected [Войнаровський, Конопля, Филипчук, 2005, 112 с.; Онищук, 1993, с. 22; 2008, с. 172–194; Филипчук, Войнаровський, 1997, с. 17–20].

Two-layered Upper Paleolithic and Mesolithic site, situated on distance of 1 km to the north-east from Zhydachiv was discovered in 1986 by L. Matskevych. The site is situated in Bazyivka Place on the fourth terrace of right bank of Stryi river [Бандрівський та ін., 1991, с. 16–17]. Collection of finds includes more than 1 thousand of stone artifacts. At this collection “knives of Gravettian type with the edge blunted by retouch” are prevailed. In 2009 this territory was repeatedly examined by M. Phylupchuk [Филипчук, 2009, с. 2–6].

In 1990 Mostyska archaeological expedition of the Institute of social sciences of Academy of sciences of Ukrainian SSR, led by V. Ivanovskiy, discovered the site of Early Stone Age – Gostyntseve-4, situated on the north-eastern outskirts of the village Gostyntseve [Івановський, 1991; Саган, 1994, с. 9–10].

During 1990-th and on the beginning of XXI century Lviv regional expedition of Ivan Krypiakovich Institute of Ukrainian studies of NAS of Ukraine (further – IUS of NASU) continued long-term researches, began in 1987 in cave complex Pryima-1, near Pryima, Mykolaiv district [Мацкевий, 1996, с. 43–47]. In 1994 scientific workers of the expedition discovered two-layered site of the Upper Paleolithic and Mesolithic periods Rozvadiv-2, situated on the eastern outskirts of Rozvadiv, Mykolaiv district [Мацкевий, Гнатюк, Панахид, 2011, с. 20]. The same expedition in 1994–2006 researched multilayered site of the periods of Upper Paleolithic, Mesolithic, Early Iron Age and Middle Ages of Lviv-7 (Chortova Skelya Place, Romana rock shelter) [Мацкевий, 1994, с. 8–10; 1996, с. 315–318; 1997а, с. 22–23; 2001, с. 108–124; 2004а, с. 3–18; 2005б, с. 90–135; 2008, с. 17; Мацкевий, Гуменюк, 1995, с. 121–132; Мацкевий, Гудима, Матвіїв, 2001, с. 146–148; Matskevych, 1995, с. 61, 82; 1995а, с. 690–691]. In three cultural layers which were dated back to “Upper Paleolithic of Aurignacian type” almost 20 thousands of bone remains of fossil animals and about 200 artifacts made of stone and bone were collected. Also, for this site series of radiocarbon dates in the range from 27200 ± 170 to 11800 ± 90 BP was obtained [Мацкевий, 2008, с. 17].

In 1990-th on the southern outskirts of Komariv, Sokal district in Bayorovi Duby Place, multilayered site with Upper Paleolithic cultural horizon was discovered by local historian and ethnographer P. Bугай. Late it was examined by scientists from the IUS of NASU [Бугай, 2009, с. 8]. In 2010–2011 territory of the village and adjacent lands was researched by joint expedition of SRC “RAS” of NASU and Local historical museum in Vynnyky. On the vegetable gardens near cemetery multilayered site with Upper Paleolithic materials was found [Білас, Сілаєв, Бугай, Конопля, 2012, с. 10].

During last decades several Upper Paleolithic sites were localized in Busk district. In 2004–2007 scientific workers of SRC “RAS” of NASU in the area of construction of highway bypassing of Olesko, Busk district examined multilayered site Olesko-1. Upper Paleolithic artifacts made of flint and Late Medieval ceramic ware were found there [Лисенко, 2011, с. 47–49]. In 2009 scientists of the Institute of archaeology of Ivan Franko Lviv National University carried out archaeological surveys of the territory of Busk district and localized Upper Paleolithic site Andriivka-1 [Стеблій, 2009, с. 2]. Also information exists about Upper Paleolithic site Kutkir-14, situated 0,3 km south-west from Kutkir, Busk district¹. Three other sites of Early Stone Age were localized by researchers of SRC “RAS” of NASU in 2011–2012 on the territory of town of Busk [Довгань, Конопля, Стеблій, 2012, с. 62–66; Сілаєв, Довгань, Конопля, 2012, с. 67–73].

Expedition of SRC “RAS” of NASU in October – November 2010 carried out archaeological surveys of the territory of Zhovkva district. On the one of discovered sites (Lyubelya-1) materials of Final Paleolithic period (Swiderian culture) were found [Осаульчук, Сілаєв, 2010, с. 21–24]. In 2011 this expedition researched Mostyska district and discovered on the southern outskirts of Malniv village multilayered site with Upper Paleolithic cultural horizon – Malniv-2 [Осаульчук, Сілаєв, 2012, с.84–85].

So, now more than forty Paleolithic sites are known on the territory of Lviv region. They cant be included into three territorial groups: 1 – basin of Dnister river; 2 – headwaters of Zakhidnyi Bug, Goryn and Styr rivers with concentration of sites along Ikwa river; 3 – middle of the flow of Zakhidnyi Bug river (fig. 1). Most of the sites are concentrated in second center. It can be caused, together with favorable environment, by presence of easy accessible sources of high-quality flint – Volhynian one from the region of Gologory-Kremenets upland.

---

¹ Information from V. Konoplia.

Discovery of the most of the sites of Early Stone Age took place in the last quarter of XX century (fig. 2). Scientific activity of the Department of archaeology of Institute of social sciences of Academy of sciences of Ukrainian SSR (now Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian studies of NAS of Ukraine), which in this period was led by famous archaeologist O. Chernysh can be considered as one of the causes of such intensification of researching of Paleolithic sites.

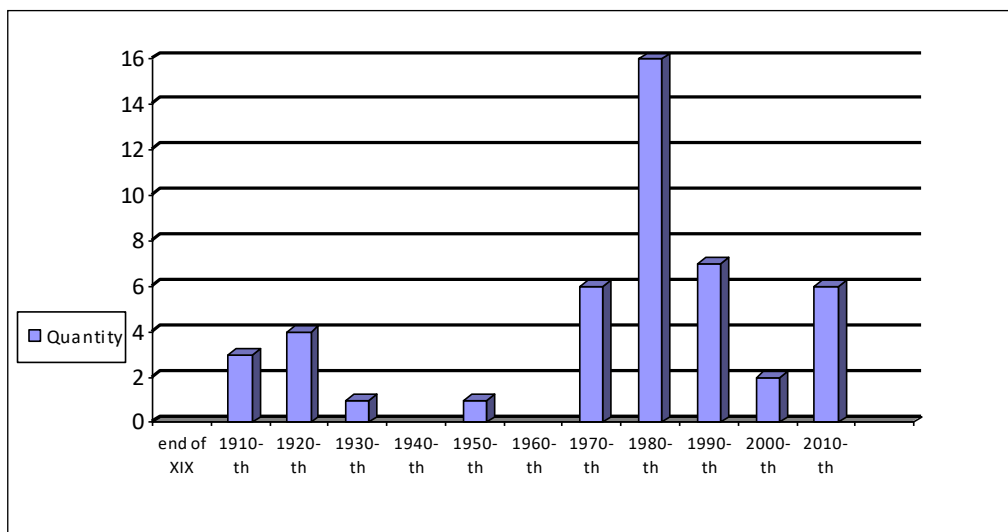

Fig. 2. Diagram of discovered and researched Upper Paleolithic sites on the territory of Lviv region in chronological sequence.

It must be emphasized that many of Paleolithic sites mentioned above are just locations with separate finds, researched only by surface examinations and discovered during archaeological surveys or rescuing field works. Materials from these locations often situated not *in situ*, cultural layer is disturbed by natural and anthropogenic factors, preservation of artifacts is not well (they have patina, mechanical damage etc.), so their cultural-chronological interpretation is not quite reliable. However, in general, such a large number of Paleolithic sites discovered on the territory of Lviv region (in consideration of absence of purposeful searching of sites of this period in examined region) can be an indication of intensive population of this territory by pre-historic men and perspective of further researches of Paleolithic sites.

LITERATURE

1. Артюх В. С., Конопля В. М., Мацкевой Л. Г., Поцилуйко Н. П. “Обследования на территории Львова и Львовской области”. *Археологические открытия 1976 года*. Москва, 1977. 262.
2. *Археологічні пам'ятки Прикарпаття і Волині кам'яного віку*. Ред. кол. В. В. Ауліх, Л. І. Крушельницька, І. К. Свешніков, В. М. Цигилик, О. П. Черниш (відп. ред.). Київ, 1981.
3. Бандрівський М. С., Конопля В. М., Мацкевой Л. Г., Михальчишин І. Р. “Дослідження Львівської обласної госпдогвірної експедиції”. *Нові матеріали з археології Прикарпаття і Волині*. Львів, 1991. 16–19.
4. Білас Н., Сілаєв О., Бугай П., Конопля В. “Розвідкові роботи в басейні р. Білий Стік”. *Львівський археологічний вісник* 2 (2012): 10.
5. Богдан І. О. “Найдавніше населення Брідщини (за матеріалами Брідського краєзнавчого музею)”. *Історичними шляхами Брідщини: тези доповідей науково-практичної конференції*. Броди, 1993. 8–9.
6. Борисковский П. И. *Палеолит Украины*. Москва-Ленинград: Издательство АН СССР, 1953. (Материалы и исследования по археологии СССР, 40).
7. Бугай П., Войнаровський В., Конопля В. *Пам'ятки археології Комарева та Волиці (Сокальщина)*. Львів: Логос, 2009.
8. Войнаровський В., Конопля В., Филипчук М. *Лукаші. Багатошарова пам'ятка археології на Брідщині*. Львів, 2005.
9. Грибович Р. Т. “Исследования в верховьях р. Иквы”. *Археологические открытия 1985 года*. Москва, 1987. 322.
10. Грибович Р. Т., Ярошинский Б. Х. “Археологические разведки в Прикарпатье и Волини”. *Археологические открытия 1972 года*. Москва, 1973. 273.
11. Довгань П., Конопля В., Стеблій Н. “Дослідження в Буську”. *Львівський археологічний вісник* 2 (2012): 62–66.
12. Івановський В. І. *Звіт про роботу Мостиської госпдогвірної археологічної експедиції ІСН АН України за 1990 р.* Архів відділу археології Інституту українознавства імені І. Крип'якевича НАН України. Львів, 1991.
13. Конопля В., Онищук Я. “Кременярство висоцької культури”ю *Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині* 12 (2008): 103–126.
14. Крушельницкая Л. И. “Работы Западнобугской экспедиции”. *Археологические открытия 1970 года*. Москва, 1971. 244.
15. Лисенко С. “Матеріали доби пізньої фінальної бронзи з околиць Олеська”. *Археологічні дослідження в межиріччі Вісли, Дністра та Тиси у 2000–2007 рр.: Матеріали міжнародної наукової конференції, Львів-Стрілки, 6–8 травня 2008 р.* Львів, 2011. 47–49.
16. Мацкевой Л. Г., “Работы в западных областях Украины”, *Археологические открытия 1983 года*. (Москва, 1985), 315–317.

- 126 ISSN 2078–6093. Археологічні дослідження Львівського університету. 2017. Випуск 21
17. Мацкевий Л. Г., Грибович Р. Т. “Найдавніше минуле Брідщини в добу палеоліту та мезоліту”. *Історичними шляхами Брідщини: тези доповідей науково-практичної конференції*. Броди, 1993. 5.
  18. Мацкевий Л. Г. “Роботи Львівської обласної експедиції в 1994 році”. *Археологічні дослідження на Львівщині в 1994 році*. Львів, 1994. 8–10.
  19. Мацкевий Л. “Роботи Львівської обласної експедиції у 1995 році”. *Археологічні дослідження на Львівщині у 1995 р.* Львів, 1996. 43–47.
  20. Мацкевий Л. Г. “Дослідження Львівської обласної експедиції у 1995 році”. *Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego XVII* (Rzeszów-Krosno-Przemyśl-Sandomierz-Tarnów, 1996): 15–18.
  21. Мацкевий Л. Г. “Пещерные памятники эпохи палеолита запада Украины”. *Пещерный палеолит Урала*. Уфа, 1997. 22–23.
  22. Мацкевий Л. Г. “Палеоліт і мезоліт території сучасного Львова”. *Vita Antiqua* 3–4 (2001): 108–124.
  23. Мацкевий Л. Г. “Печерні пам’ятки палеоліту та мезоліту у Верхньому Подністрів’ї”. *Археологія* 1 (2004): 3–18.
  24. Мацкевий Л. “Питання заселення та оточуючого середовища території сучасного Львова у кам’яну добу”. *Археологічні дослідження Львівського університету* 8 (2005): 265–282.
  25. Мацкевий Л. *Археологічні пам’ятки Львова*. Львів: Логос, 2009.
  26. Мацкевий Л. “Підсумки досліджень палеоліту та мезоліту в печерах заходу України”. *Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині* 9 (2005): 90–135.
  27. Мацкевий Л., Грибович Р. “Основні підсумки вивчення мезоліту заходу України”. *Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині* 8 (2002): 53–60.
  28. Мацкевий Л. Г., Гудима Ю. В., Матвіїв В. П. “До питання найдавнішого заселення території сучасного Львова”. *Науковий вісник Українського університету* 1 (Москва, 2001): 146–148.
  29. Мацкевий Л. Г., Гуменюк В. В. “Там, де виріс княжий Львів”. *Дзвін* 10 (612) (1995): 121–132.
  30. Мацкевий Л., Панахид Г. “Екологічні аспекти заселення території сучасного Львова у кам’яну добу”. *Життєвий та творчий шлях І. К. Свєшнікова*. Рівне, 2005. 49.
  31. Мацкевий Л., Гнатюк Р., Панахид Г. “Роботи Львівської обласної експедиції у 2006–2007 роках”. *Археологічні дослідження в межиріччі Вісли, Дністра та Тиси у 2000–2007 рр.* Львів, 2011. 18–34.
  32. Онишук Я. “Нові дані до археологічної карти Волино-Подільського пограниччя”. *Археологічні дослідження Львівського університету* 2 (1997): 33–46.

33. Оніщук Я. “Археологічні пам’ятки Бродівського району Львівської області (за матеріалами Бродівського історико-краєзнавчого музею)”. *Археологічні дослідження Львівського університету* 11 (2008): 172–194.
34. Оніщук Я. І. “Нові археологічні пам’ятки у верхів’ях р. Ікви”. *Історичними шляхами Брідщини: тези доповідей науково-практичної конференції*. Броди, 1993. 23.
35. Осаульчук О., Сілаєв О. “Археологічне обстеження території Жовківського району Львівської області у 2010 р.”. *Суцільне археологічне обстеження території області “Археологічний кадастр України. Львівська область”*. Науковий архів НДЦ “Рятівна археологічна служба” Інституту археології НАН України. Львів, 2010. 21–24.
36. Осаульчук О., Сілаєв О. *Звіт про результати археологічних розвідок на території Мостиського та Яворівського районів Львівської області у 2011 р.* Науковий архів НДЦ “Рятівна археологічна служба” Інституту археології НАН України. Львів, 2012.
37. Пастернак Я. “Нові археологічні набутки Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові за час від 1929–1932 р.”. *Записки НТШ. Праці Історично-філософської секції* 152 (Львів, 1933): 113–130.
38. Полянський Ю. “Нові археологічні знахідки з Галичини”. *Записки НТШ. Праці Історично-філософської секції* 149 (Львів, 1928): 9–30.
39. Саган І. *Мостищина: краєзнавчі розмаїтості*. Мостиська, 1994.
40. Свешников І. К. *Довідник з археології України. Львівська область*. Київ, 1976.
41. Сілаєв О., Довгань П., Конопля В. “Розвідкові роботи на південні околиці Буська”. *Львівський археологічний вісник* 2 (2012): 67–73.
42. Сілаєв О., Плеханов Ю. “Нові пам’ятки в околицях сіл Волсвин та Спасів на Сокальщині”. *Львівський археологічний вісник* 2 (2012): 83–85.
43. *Список пам’яток історії та культури Бродівського району та закріплених за ними шефських організацій*. Броди, 1983.
44. Стеблій Н. *Інформаційний звіт про проведення суцільних археологічних обстежень на території Буського району Львівської області в 2009 році в рамках “пілотного” проекту “Археологічний кадастр України (Львівська область)”*. Науковий архів Інституту археології ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2009.
45. Филипчук М. *Інформаційний звіт про проведення суцільних археологічних обстежень на території та в південній околиці м. Жидачева Львівської області в 2009 р в рамках “пілотного проекту” “Археологічний кадастр України (Львівська область)”*. Науковий архів Інституту археології ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2009.
46. Филипчук М., Войнаровський В. “Село Лукаші: ще одна сторінка стародавньої історії Брідщини”. *Брідщина* 11 (Броди, 1997): 17–20.

- 128 ISSN 2078–6093. Археологічні дослідження Львівського університету. 2017. Випуск 21
47. Черниш О. П. “Карта палеоліту УРСР”. *Матеріали і дослідження по археології УРСР*. Київ: Видавництво АН УРСР, 1954. 67–152.
48. Matskevuj L. G. “Interrelations of Fauna, Anthropogenous Factors and other elements of Ecosphere in the West of the Ukraine during Late Palaeolith”, *Ecosystem Evolution*. Moscow: Palaeontological Institute RAN, 1995. 61 (передрук монографії російською мовою: Мацкевий Л. Г. “Вопросы взаимозависимости фауны, антропогенного фактора и других элементов экосферы на западе Украины в позднем палеолите”. *Эволюция экосистем*. Москва: Палеонтологический Институт РАН, 1995. 82).
49. Matskevuj L. “To the Interrconnection of Mammoth and Anthropogenous Factors problem”. *Cytologia* 37/7 (St.-Peterburg, 1995a): 690–691 (текст російською мовою: Мацкевий Л., “К проблеме взаимосвязи мамонта и антропогенного фактора”. *Цитология* 37/7 (Санкт-Петербург, 1995a): 628).
50. Janusz B. *Zabytki przedhistoryczne Galicyi Wschodniej*. Lwów, 1918.
51. Wiszniewski T. “Odkrycie paleolitu z fauną sawców dyluwialnych pod Glinianami”. *Materiały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne XIV/2* (Kraków, 1914).

REFERENCES

- Artiukh Vadim, Konoplia Vitalii, Matskevoi Leonid, Potsiluiko N. “Obsledovania na territorii Lvova i Lvovskoi oblasti”. *Arkheologiczeskie otkrytia 1976 goda*. Moskva, 1977. 262. (in Russian).
- Arkheologichni pamiatky Prykarpattia i Volyni kamianogo viku*. Red. Oleksandr Chernysh ta in. Kyiv, 1981. (in Ukrainian).
- Bandrivskiy Mykola, Konoplia Vitalii, Matskevoi Leonid, Mykhalchyshyn Ivan. “Doslidzennia Lvivskoi oblasnoi gospdogovirnoi ekspedytsii”. *Novi materialy z arkheologii Prykarpattia i Volyni*. Lviv, 1991. 16–19. (in Ukrainian).
- Bilas Natalia, Silaiev Oleksandr, Bugai Pavlo, Konoplia Vitalii. “Rozvidkovi roboty v baseini r. Bilyi Stik”. *Lvivskiyi arkheologichniy visnyk* 2 (2012): 10. (in Ukrainian).
- Bogdan I. “Naidavnishe naselennia Bridshchyny (za materialamy Bridskogo kraieznavchoho muzeiu)”. *Istrorychnymy shliakhamy Bridshchyny: tezy dopovidei naukovo-praktychnoi konferentsii*. Brody, 1993. 8–9. (in Ukrainian).
- Boriskovskii Pavel. *Paleolit Ukrainy*. Moskva-Leningrad, 1953. (*Materialy i issledovania po arkheologii SSSR* 40). (in Russian).
- Bugai Pavlo, Voinarovskiy Viktor, Konoplia Vitalii. *Pamiatky arkheologii Komareva ta Volytsi (Sokalshchyna)*. Lviv, 2009. (in Ukrainian).
- Chernych Oleksandr. “Karta paleolitu URSR”. *Materialy i doslidzennia po arkheologii URSR*. Kyiv, 1954. 67–152. (in Ukrainian).

- Gribovich Roman. “Issledovania v verkhoviakh r. Ikvy”. *Arkheologicheskie otkrytia 1985 goda*. Moskva, 1987. 322. (in Russian).
- Gribovich Roman, Yaroshynskii Bogdan. “Arkheologicheskie razvedki v Prikarpatie i Volyni”. *Arkheologicheskie otkrytia 1972 goda*. Moskva, 1973. 273. (in Russian).
- Dovhan Petro, Konoplia Vitalii, Steblii Natalia. “Doslidzennia v Busku”. *Lvivskiyi arkheologichnyi visnyk* 2 (2012): 62–66. (in Ukrainian).
- Ivanovskyi Vasyl. *Zvit pro robotu Mostyskoi gospdogovirnoi arkheologichnoi ekspedytsii ISN AN Ukrainy za 1990 r.* Arkhiv viddilu arkheologii IU NAN Ukrainy. Lviv, 1991. (in Ukrainian).
- Janusz Bohdan. *Zabytki przedhistoryczne Galicyi Wschodniej*. Lwów, 1918. (in Polish).
- Konoplia Vitalii, Onyshchuk Yaroslav. “Kremeniarnstvo vysotskoi kultury”. *Materialy i doslidzennia z arkheologii Prykarpattia i Volyni* 12 (2008): 103–126. (in Ukrainian).
- Krushelnitskaia Larisa. “Raboty Zapadnobugskoi ekspeditsii”. *Arkheologicheskie otkrytia 1970 goda*. Moskva, 1971. 244. (in Ukrainian).
- Lysenko Serhii. “Materialy doby piznioi finalnoi bronzy z okolyts Oleska”. *Arkheologichni doslidzennia v mezhyrichchi Visly, Dnistra ta Tysy u 2000–2007 rr.: Materialy mizhnarodnoi naukovoï konferentsii, Lviv-Strilky, 6–8 travnia 2008 r.* Lviv, 2011. 47–49. (in Ukrainian).
- Matskevoi Leonid. “Raboty v zapadnykh oblastiakh Ukrainy”. *Arkheologicheskie otkrytia 1983 goda*. Moskva, 1975. 315–317. (in Russian).
- Matskevyi Leonid. “Roboty Lvivskoi oblasnoi ekspedytsii v 1994 rotsi”. *Arkheologichni doslidzennia na Lvivshchyni v 1994 rotsi*. Lviv, 1994. 8–10. (in Ukrainian).
- Matskevyi Leonid. “Roboty Lvivskoi oblasnoi ekspedytsii u 1995 rotsi”. *Arkheologichni doslidzennia na Lvivshchyni u 1995 rotsi*. Lviv, 1996. 43–47. (in Ukrainian).
- Matskevyi Leonid. “Doslidzennia Lvivskoi oblasnoi ekspedytsii u 1995 rotsi”. *Materialy i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodku Archeologicznego XVII* (Rzeszów-Krosno-Przemyśl-Sandomierz-Tarnów, 1996): 15–18. (in Ukrainian).
- Matskevyi Leonid. “Peshchernye pamiatniki epokhi paleolita zapada Ukrainy”. *Peshshernyi paleolit Urala*. Ufa, 1997. 22–23. (in Russian).
- Matskevyi Leonid. “Paleolit i mezolit terytorii suchasnoho Lvova”. *Vita Antiqua* 3–4 (2001): 108–124. (in Ukrainian).
- Matskevyi Leonid. “Pecherni pamiatky paleolitu ta mezolitu u Verkhniomu Podnistrovii”. *Arkheologia* 1 (2004): 3–18. (in Ukrainian).

- 130 ISSN 2078–6093. Археологічні дослідження Львівського університету. 2017. Випуск 21
- Matskevyy Leonid. “Pytannia zaselennia ta otchuiuchoho seredovyscha terytorii suchasnogo Lvova u kamianu dobu”. *Arkheologichni doslidzennia Lvivskogo Universytetu* 8 (2005): 265–282. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid. *Arkheologichni pamiatky Lvova*. Lviv, 2009. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid. “Pidsumky doslidzen paleolitu ta mezolitu v pecherakh zachodu Ukrainy”. *Materialy i doslidzennia z arkheologii Prykarpattia i Volyni* 9 (2005): 90–135. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid, Grybovych Roman, “Naidavnishe mynule Bridshchyny v dobu paleolitu ta mezolitu”. *Istrorychnymy shliakhamy Bridshchyny: tezy dopovidei naukovo-praktychnoi konferentsii*. Brody, 1993. 5. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid, Grybovych Roman. “Osnovni pidsumky vyvchennia mezolitu zachodu Ukrainy”. *Materialy i doslidzennia z arkheologii Prykarpattia i Volyni* 8 (2002): 53–60. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid, Gudyma Yurii, Matviiv V. “Do pytannia naidavnishoho zaselennia terytorii suchasnogo Lvova”. *Naukovyi visnyk Ukrainського universytetu* 1 (Moskva, 2001): 146–148. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid, Gumeniuk V. “Tam, de vyris kniazhyi Lviv”. *Dzvin* 10 (612) (1995): 121–132. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid, Panakhyd Galyna. “Ekologichni aspekty zaselennia terytorii suchasnogo Lvova u kamianu dobu”. *Zhyttiievi ta tvorchiy shliakh I. K. Sveshnikova*. Rivne, 2005. 49. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid, Gnatiuk R., Panakhyd Galyna. “Roboty Lvivskoi oblasnoi ekspedytsii u 2006–2007 rokakh”. *Arkheologichni doslidzennia v mezhyrichchi Visly, Dnistra ta Tysy u 2000–2007 rr.: Materialy mizhnarodnoi naukovo konferentsii, Lviv-Strilky, 6–8 travnia 2008 r.* Lviv, 2011. 18–34. (in Ukrainian).
- Matskevyy Leonid. “Interrelations of Fauna, Anthropogenous Factors and other elements of Ecosphere in the West of the Ukraine during Late Palaeolith”. *Ecosystem Evolution*. Moscow: Palaeontological Institute RAN, 1995. 61. (in English).
- Matskevyy Leonid. “To the Interrconnection of Mammoth and Anthropogenous Factors problem”. *Cytologia* 37/7 (St.-Peterburg, 1995a): 690–691. (in English).
- Onyshchuk Yaroslav. “Novi dani do arkheologichnoi karty Volyno-Podilskogo pogranychchia”. *Arkheologichni doslidzennia Lvivskogo Universytetu* 2 (1997): 33–46. (in Ukrainian).
- Onyshchuk Yaroslav. “Arkheologichni pamiatky Brodivskogo raionu Lvivskoi oblasti (za materialamy Brodivskogo istoryko-kraieznavchogo muzeiu)”. *Arkheologichni doslidzennia Lvivskogo Universytetu* 11 (2008): 172–194. (in Ukrainian).

- Onyshchuk Yaroslav. “Novi arkhologichni pamiatky u verkhiviakh r. Ikvy”, *Istorychnymy shliakhamy Bridshchyny: tezy dopovidei naukovo-praktychnoi konferentsii*. Brody, 1993. 23. (in Ukrainian).
- Osaulchuk Oleg, Silaiev Oleksandr. “Arkheologichne obstezhennia terytorii Zhovkivskogo raionu Lvivskoi oblasti u 2010 r.”. *Sutsilne arkheologichne obstezhennia terytorii oblasti “Arkheologichni kadastr Ukrainy. Lvivska oblast”*. Naukovyi arkhiv NDTs “Riativna arkheologichna sluzhba” IA NAN Ukrainy. Lviv, 2010. 21–24. (in Ukrainian).
- Osaulchuk Oleg, Silaiev Oleksandr. *Zvit pro rezultaty arkheologichnykh rozvidok na terytorii Mostyskogo i Yavorivskogo raioniv Lvivskoi oblasti u 2011 r.* Naukovyi arkhiv NDTs “Riativna arkheologichna sluzhba” IA NAN Ukrainy. Lviv, 2012. (in Ukrainian).
- Pasternak Yaroslav. “Novi arkheologichni nabutky Muzeiu Naukovogo Tovarystva im. Shevchenka u Lvovi za chas vid 1929–1932 rr.”. *Zapysky NTSh. Praci Istorychno-filosofskoi seksii* 152 (1933): 113–130. (in Ukrainian).
- Polianskyi Yurii. “Novi arkheologichni znakhidky z Halychyny”. *Zapysky NTSh. Praci Istorychno-filosofskoi seksii* 149 (1928): 9–30. (in Ukrainian).
- Phylpynchuk Mykhailo. *Informatsiyni zvit pro provedennia sutsilnykh arkheologichnykh obstezhen na terytorii ta v pivdennii okolytsi m. Zhydacheva Lvivskoi oblasti v 2009 rotsi v ramkakh “pilotnoho” proektu “Arkheologichni kadastr Ukrainy (Lvivska oblast)”*. Naukovyi arkhiv Instytutu arkheologii LNU imeni Ivana Franka. Lviv, 2009. (in Ukrainian).
- Phylpynchuk Mykhailo, Voinarovskiy Viktor. “Selo Lukashi: shche odna stprinka starodavnioi istorii Bridshchyny”. *Bridshchyna* 11 (Brody, 1997): 17–20. (in Ukrainian).
- Sahan Ivan. *Mostyshchyna: kraieznavchi rozmaitosti*. Mostyska, 1994. (in Ukrainian).
- Svieshnikov Ihor. *Dovidnyk z arkheologii Ukrainy. Lvivska oblast*. Kyiv, 1976. (in Ukrainian).
- Silaiev Oleksandr, Dovhan Petro, Konoplia Vitalii. “Rozvidkovi roboty na pivdennii okolytsi Buska”. *Lvivskiy arkheologichnyi visnyk* 2 (2012): 67–73. (in Ukrainian).
- Silaiev Oleksandr, Plekhanov Yurii. “Novi pamiatky v okolytsiakh sil Volsvyn ta Spasiv na Sokalshchyni”. *Lvivskiy arkheologichnyi visnyk* 2 (2012): 83–85. (in Ukrainian).
- Spysok pamiatok istorii ta kultury Brodivskogo raionu ta zakriplenykh za nymy shefskykh organizatsii*. Brody, 1983. (in Ukrainian).
- Steblii Natalia. *Informatsiyni zvit pro provedennia sutsilnykh arkheologichnykh obstezhen na terytorii Buskogo raionu Lvivskoi oblasti v 2009 rotsi v ramkakh “pilotnoho” proektu “Arkheologichni kadastr Ukrainy (Lvivska oblast)”*.

132 ISSN 2078–6093. Археологічні дослідження Львівського університету. 2017. Випуск 21
Olena KRASHANOVYCH, Ruslan KOROPETSKYI
Naukovyi arkhiv Instytutu arkeologii LNU imeni Ivana Franka. Lviv, 2009. (in Ukrainian).

Wiszniewski T. “Odkrycie paleolitu z fauną sawcow dyluwialnych pod Glinianami”.
Materiały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne XIV/2 (Kraków, 1914). (in Polish).

Voinarovskiy Viktor, Konoplia Vitalii, Phylpchuk Mykhailo. *Lukashi. Bahatosharova pamiatka arkeologii na Bridshchyni*. Lviv, 2005. (in Ukrainian).

Стаття: надійшла до редакції 10.02.2018
прийнята до друку 22.04.2018

ПАМ'ЯТКИ ПАЛЕОЛІТУ ЛЬВІВЩИНИ (З ІСТОРІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Олена КРАЩАНОВИЧ

*Львівський історичний музей,
пл. Ринок, 6, Львів, Україна, 79008,
e-mail: lenartowycz@gmail.com*

Руслан КОРОПЕЦЬКИЙ

*Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України,
відділ археології,
вул. Винниченка, 24, Львів, Україна, 79008,
e-mail: ruskor@ukr.net*

Подано короткий нарис з історії вивчення палеоліту на території Львівської області. У хронологічному порядку представлено відкриття та дослідження відомих на наш час пам'яток давнього кам'яного віку в регіоні. Зроблено спробу визначити територіальні осередки, у яких концентрується більшість стоянок.

Ключові слова: пізній палеоліт, Львівська область, стоянка, первісна людина, крем'яні артефакти.